

Pri premiranji konj in dirk je vsaki, kateri je premijo prejel, dobil tudi venec, katerih so nežne roke Žavskih gospodičin pripravile za kar njim naj bode tukaj hvala izrečena.

O vkavanji konj.

II. Ako rog na eni strani hitreje raste, naredi se stransko kopito. Kakor gori omenjeno naj se na hitreje rastoči strani rog precej poreže in tudi podkev tenjša naredi. Na nasprotni strani, t. j. na tisti, kjer rog počasi raste, naj podkev $1\frac{1}{2}$ —2" čez kopito stoji, da je to bolj zavarovano.

Krhko kopito se pri kovanji ali če konj po trdi poti dirja, krši, tako, da naposled prostora za žeblove ljuknje ni. Vzroki krhkih kopit so prerediti mazanje rogú in ako konj na presuhem stoji. Podkev pri takih mora lehka, natanjko po kopitu narejena, s skapicami prevadena in s tanjkimi žebli pribita biti. Rog naj se vsaki teden dvakrat z gori omenjenim omehčevalnim mazilom, ali tudi z vlažno ilovico, ali kravjekom namaže.

Mnogo konj se že v mladosti popači s tem, ker se na premokre pašnike spuščajo, ali, da v hlevu na premokrem stojé. Vsled tega nastane ploščnato kopito. Večkrat je tudi brezumni kovač uzrok takih kopit, ako podplat preveč poreže. Ta je tenak, raven ali celo napihnen stene zelo razploščene in slabe. Pri kovanji takih kopit mora se podplat in stena jako varovati; podkev naj bo od zvonajne strani do žeblovih ljukenj enako debela, a od tod proti znotranjemu kraju vedno tenjša, zelo široka in vun vpognjena, tako, da je med podplatom in podkovo velik prostor; vrh tega mora podkev štolana in grifana biti.

Vsled preobilnega rezanja stréle nastane ozek rog. Zadnji deli kopita, to je peta se vedno vkup stiska. Zatega voljo šepa konj na cesti. Pri ozkih kopitih se mora rog na strani precej veliko porezati, da bolj moč za vkup tiščati zgubi. Podkev naj se spredaj debeleja, kakor na peti in brez štol naredi. Kopita naj se večkrat v ilovico ali kravjek postavijo.

Kopita s slabim rogom na peti naj se tu nič ne režejo, toliko bolj spredaj in na strani. Podkev naj bo v peti močna in dovolj pripognjena, na prstih nekoliko slabeja brez grifa in štol. Ljuknje morajo tako zvrtné biti, da preblizo pete žebelj ne pride. Pri malem kopitu stojé stene skoro težoravno, rog je trd, krhast. Konji s takimi kopiti šepajo. Podplat in strela naj se ne režejo, sicer nastane ozko kopito. Podkev mora nekoliko širja in z malimi žebli pribita biti, da se rog ložje raztegne.

Ozka hoja, pretežke ali predolge podkve vzročujejo, da konj kreše. Tudi mladi konji, ako so vtrujeni, radi krešejo, t. j. tolčejo se z

desno nogo na levo, ali z levo na desno. Podkev takega konja naj ne bo široka; na poškovano mesto naj se usnjata lapica priveže. Ako se pa konj z zadnjo nogo na prednjo tolče, mora se prednja podkev, kolikor mogoče kratka narediti in ako je štolana, naj se ta močno naprej vpogne. Tudi zadnja podkev ne sme predolga biti in ker se zategavoljo včasih prvi žebelj ne more vbiti, naj se podkev spredaj s kapico pritrdi.

Ako se žebelj v občutljivo mesno plast vbije, se zakuje in je tem nevarniše, kolikor globeje se žebelj v meso zarine.

Kakor hitro se zapazi, da konj šepa, pogledati se mora, kateri žebelj je vzročil bolečino. Brez odloga se mora izdreti in bolečina ogledati. Ako ni nevarno, zamaže se ljuknja z voskom; kopito postavi se v vlažno ilovico, ali v škafr mrzle vode, da vročina izide. Ako je pa žebelj krvav, ali ako se iz ljuknje kri, ali celo gnoj prikaže, mora se podkev takoj sneti. Da gnoj ložje izteče, naredi se na mestu livniku podobna ljuknja, sicer si gnoj proti gornjemu delu kopita iztok išče, kar ni redko vzrok, da se celo kopito vname in konj ni več za rabo. Ko se je gnoj odstranil, položi se v jamico kroglice zvitega prediva, namočena v „Digistrovo“ mazilo, t. j. mazilo z enakih delov terpentinovca in voska, zmešano z $\frac{1}{4}$ mirtovega olja. Vrh tega naj se kopito s suhim predivom ovije in dobro oveže. Š prva naj se to dvakrat, pozneje enkrat na dan izvrši, dokler gnoj čisto ne izteče. Konj se mora pa tako dolgo v hlevu pustiti, da se rog popolnoma zaraste.

(Konec prihodnjič.)

Dopisi.

Od sv. Jurija na juž. železnici. Kaj društvo na pravi podlagi, vprto na žilavo voljo svojih društvenikov koristiti zamore, vidimo pri hmeljarskem društvu v Žavei, katerega korist je že zdaj neprecenljive vrednosti za celo okolico, katerega končna vrednost pa se še ceniti ne da. Tudi mi imamo sicer kmetijsko društvo v Celji, ktero pa za nas okoličane nima tiste vrednosti, da ne rečem nobene, zavoljo oddaljenosti in nja izključljivo nemškega značaja. Mi se ne bodemo sedaj učili tujega jezika zaradi nemškega km. društva, ker nimamo časa, ampak mi si hočemo rajši kmetijsko društvo ustanoviti na podlagi, katerega pametni načeli bodo: 1. sporazumljenje društvenikov med seboj v njim umevnem, slovenskem jeziku; 2. v poduk kmetijskih stvari in 3. v varovanje koristi kmetijskega stanu na zunaj. To kmetijsko društvo naj bi obsegalo Šentjursko faro in Šmarijski okraj. Polovico kmetijskih letnih zborovanj naj bi bilo v prvem, polovico pa v drugem kraju.

priprostim kmetom, kateri ne vedo več kar jim kak priliznež pove, tembolj obžalovanja vredni so zavedni bivši narodnjaki. To so renegati, in teh se Slovenci sramujemo!

Iz Maribora. (Kupčija s' sadjem — slovensk poslanec — Hammer-Amboss — nesreča — Kamška šola.) S sadjem živahno kupčujejo. Najbolje plačuje jabolka novi grajščak v Melji; 3000 štrtinjakov potrebuje. Jemlje pa le lepa zimska jabolka. — Dobroto, potrebo železnic povsod priznavajo. In po zgledu Ljutomerskega okrajnega zastopa, ki prosi za železnico Radgona-Ljutomer-Ormož, prosijo tu za direktno železniško progo v Ptuj. Da Slatinčanom vsi voščimo železnico, to je razumevno, menje pa, če je res, da jej eden slovenskih poslancev nasprotuje, češ da hoče prej drugo železnico dognati. No obedve ste dobri, obe na Slovenskem, toda za Slatinsko sedaj vse ugodno kaže in bolje: drži ga, kakor lovi ga. — Hammer-Amboss je v Gradci zoper konservativnega poslanca Bärnfeinda se zaganjal z nedostojnimi besedami „Lüge, Verläumdung“, na kar je od glavarja pokregan bil, kakor šolsk neporednež od „šolmeistra“. — G. Uebeleis je pri mostu deklico povozil, da je dvoje koles otroku črez vrat zletelo. Otrok je hudo oškodovan. — Kamško šolo hočejo ponemčuriti, vse občine tirjajo nemški učni jezik od 2. leta naprej, le vrli Jelovski župan se brani. Naj nam neko podrobneje poroča.

Občina Marija-Gradec. (Volitev novega občinskega zastopa.) Kako lepo je bilo zadnja tri leta! Bili so v občinskem zastopu večjidel sami narodni možje, kajti bil je samo eden, ki je pokazal 21. avgusta, da ni naš! — Toraj proč s tem! Imamo v občini mnogo narodnih mož, ki niso od laških tržanov nikakor odvisni. Upamo, da bote tudi zdaj tako narodno volili, kakor 30. julija. Ne dajte se pregovoriti od posestnika tovarne pri Marija-Gradec; kajti on je zagrizen Nemec, ne pričakujte tedaj od njega, da bi bil kedaj na Vaši strani, akoravno se zdaj tako sladko prilizuje. Varujte se tržanov voliti, ako hočete, da se bode kot dozda še dalje v našem lepem slovenskem jeziku uradovalo. Da se pa zgodi, je potreba, da se na dan 20. oktobra v prav množnem številu volitve vdeležite. Nikar se ne izgovarjajte s tem, da imate doma mnogo dela, ako pomislite, kako važen je ta trenutek za Vas, bote gotovo darovali en dan v svoj lastni prid. Pokažite nemčurkim laškimi tržanom, ki pri vsaki priliki „frankfurtarce“ izobešajo, da ste Slovenci in da se jih ne bojite, pokažite onemu nemčurju, ki po gostilnah vreši: „Die Bindischen sollen krepiren“, da so Slovenci še vedno na svetu in da si upajo še celo blizo laških „purgarjev“ dihati, akoravno bi jih oni že davno v krtovo deželo želeli. Toraj še

enkrat zberite se prav v velikem številu in volite narodno! Rodoljub.

Od št. Lovrenca v puščavi. (Narodnjaki in nemčurji.) V naši fari so se volitve precej neredno vršile. Izvoljeni so bili, kakor je „Gospodar“ naznanil, sami takšni, katerih imena dragi čitatelj tega lista v št. 35 pod „Seidlnovo“ gardo najdeš. Imamo tukaj kmeta, ki se sam s ponosom „tajčes Mon“ imenuje; ta je pri volitvi veselja kar zblazniti hotel, ker je videl, da so izvoljeni v njegovi srenji sami „tajčes Mon, der tajč niks kon“. Volilna moža v Krecenbahu sta dva možakarja, ki sta pred kratkim bila narodnjaka, ter mirna in prijazna človeka; zdaj ko sta v lastno skledo pljunila, sta se nemčurskega napuha tako navzela, da sta sama sebi zoperna postala. Od nemčurjev si vse pustita reči, ako se pa narodnjak zglesi, je hitro „Ehrenbeleidigung“, t. j. razžaljenje na časti. Bog njima daj zdravo pamet, da bi se kmalo zbrihtala in ljubezen do naroda spet začutila! Pa tudi nekaj narodnjakov imamo v naši fari, kakor so pred vsemi gg. M. Ledinek p. d. Lakužič, Radoslav Osvalt p. d. Urbanc, Pavel in Lipuš Pajtlar, Radoslav Medved p. d. Ožbalt itd. itd., na katere so se začeli v novejšem času naši nemčurji hudo zaletavati. Vsi so poštenjaki, kakor vsak nepopačen in nezapeljan Slovenec. Ednega zgoraj imenovanih sta dva nemčurja hotela te dni vjesti, ker mu ni bila volja tako plesati, kakor ona godeta. Živel! narodnjaki! J. P.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar so srečno iz Ruskega prišli domov pa se kmalu odpeljali na Tirolsko k slovesnemu odprtju nove železnice skozi 10,250 metrov dolgi tunel v Arlskej gori; cesar so se peljali 20 minut skoz ta velikanski predor in prišli prvokrat po avstrijske zemlji v Bregenco ob Bodenskem jezeru. Sedaj je ta pokrajina zvezana s cesarstvom, da nam ni treba skoz Bavarsko tje. Nova železnica je velike važnosti v vojaškem in trgovinskem oziru za cesarstvo. Liberalci so tjo 20 let odlagali, konservativci pa v treh letih izvršili. — Nemci liberalci v Trutnovi na Českem so v občinskem zboru sklenoli pisati vsem pristašem fabrikantom, trgovcem, železnicam, hišnim posestnikom, naj slovanskim Čehom službe in kvartire odpovedó. Glejte, kako ljubeznjivi so ti privandrani ježeki. Toda c. kr. namestnik ni mogel te nemške ljubeznjivosti trpeti in je izvršitev županu pripovedal. — V salcburškem in gornje-avstrijskem zboru sklenejo konservativci postaviti zoper ženitovanje nemanicev na škodo občinam. — V Gradci so slovenski poslanci č. g. Raič interpelacijo sprožili, zakaj v Ptuj z gimnazije odganjajo slovenske profe-